

Załącznik nr 1
Do Uchwały Rady Gminy Bukowsko
Nr XXXVI/249/10 z dnia
26 lipca 2010 roku

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO Gmina Bukowsko Powiat sanocki

Lipiec 2010r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO.....	5
1. Historia	5
2. Położenie geograficzne	7
3. Sytuacja demograficzna.....	10
4. Rynek pracy i bezrobocie	12
5. Infrastruktura techniczna	13
6. Gospodarka	17
7. Edukacja	20
8. Turystyka	22
III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO	24
IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO	30
1. Analiza mocnych i słabych stron.....	30
2. Analiza szans i zagrożeń	31
V. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO	33
VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO	35
VII. SYSTEM WDROŻENIA I MONITOROWANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO	38

I. WSTĘP

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Bukowsko położonej na terenie Gminy Bukowsko jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców.

Dokument ten określa strategię społeczno – gospodarczą oraz kierunki rozwoju wsi Bukowsko, łącząc w sobie Strategię Rozwoju Gminy Bukowsko oraz Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Bukowsko.

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Bukowsko przyczynić ma się do realizacji strategicznych inwestycji na terenie wsi poprzez maksymalne wykorzystanie dostępnych środków w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Bukowsko przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Bukowsko.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, kierunki rozwoju miejscowości oraz opis planowanych inwestycji aktywizujących społeczność lokalną miejscowości Bukowsko.

Materiał ten jest wstępem do długookresowego planowania rozwoju społeczno – gospodarczego miejscowości Bukowsko, a tym samym czynnikiem sprzyjającym redukcji strukturalnego bezrobocia i przeciwdziałania marginalizacji obszarów wiejskich.

Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO

1. Historia

Najwcześniejsza wzmianka o miejscowości Bukowsko, stolicy gminy Bukowsko, pochodzi z 25 czerwca 1361 roku, kiedy to Kazimierz Wielki nadał braciom Piotrowi i Pawłowi z Węgier ziemie koronne Zboiska, Bukowsko aż do Wisłoka i Radoszyc należące do parafii św. Piotra w Bukowsku. Dokument ten, zatem stwierdza, że Bukowsko w roku 1361 miało kościół i parafię, a Wolica była uposażeniem Bukowskiego plebana. W XV wieku Bukowsko miało już samorząd wsi, na czele którego stał sołtys, a potem wójt.

Z zapisów wynika, że w latach 1480-1485 sołectwo było dobrze zagospodarowane. Miało młyn i karcznię. Kupił je wtedy Jan Felesztyński tworząc z niego folwark szlachecki na Nędzach. Bardzo tragicznym wydarzeniem dla Bukowska był najazd Tatarów w 1624 roku. Straty były olbrzymie: spalono całą wieś, dwór, kościół, wielu ludzi zabrali najeźdźcy do niewoli w straszny tatarski jasyr. Niemniej mimo tych ogromnych zniszczeń i niemal wiekowego letargu na początku XVIII stulecia widać zmiany na lepsze.

W 1710 roku zostaje odbudowany kościół pod wezwaniem Św. Krzyża, zrobił to właściciel Bukowska Hrabia Józef Osoliński. Do parafii przydzielono 35 okolicznych wsi. W 1748r. Bukowsko miało już parafię i prawa miejskie stało się miasteczkiem, o czym stwierdzają akta grodzkie i ziemskie. Bukowsko przeżywało rozkwit gospodarczy i handlowy, rozwinęło się rzemieślnictwo. Od początku istnienia miasteczka w Bukowsku przewagę w żywiole miejskim mieli Żydzi. Już w 1745r. ludności żydowskiej musiało być dużo skoro miała ona swoją synagogę w górnej części rynku. W 1790r. austriacki spis ludności wykazuje w Bukowsku 18 rodzin żydowskich obok 220 katolickich. Najbardziej rozwinięty był handel bydłem a jarmarki bukowskie, odbywające się kilka dni w lutym przed środą popielcową i w czerwcu przed świętem Piotra i Pawła miały dobrą sławę w okolicy.

6 września 1772r. spalił się dwór, a w zapiskach o tym pożarze jest wzmianka o browarze, ratuszu i stawach rybnych. W XIX wieku następuje duży rozwój miasta. Pod koniec tego stulecia osiąga ono poziom największego rozwoju i stanie się obok Sanoka i Rymanowa największym skupiskiem ludności i ośrodkiem rzemieślniczo - handlowym w powiecie sanockim. W 1883r. wystawiono nowy piękny kościół w stylu gotyckim, w tym samym czasie wybudowano murowaną szkołę. W latach 1902-1903 powstał w Bukowsku piętrowy gmach sądu i aresztu. Powstały tu kancelarie adwokackie, których w 1939r. było 5.

W 1918r. po wyzwoleniu Polski z niewoli Bukowsko było gminą zbiorową z siedzibą urzędu gminnego, na czele którego stał wójt. Był sąd grodzki, 3 sędziów, urząd notarialny, posterunek milicji państwowej, poczta, urząd skarbowy, apteka, drogeria i trzech lekarzy. W czasie II wojny

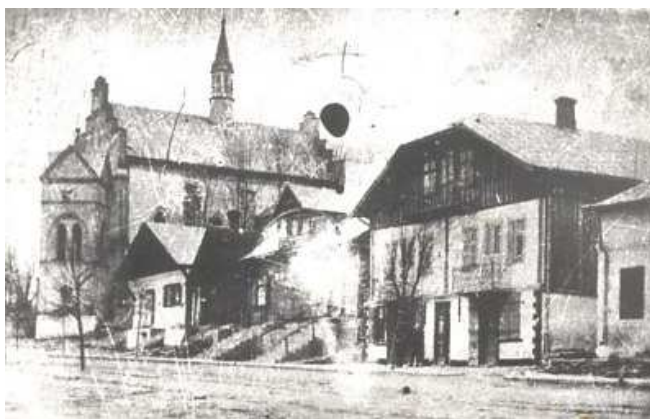
światowej Bukowsko było ośrodkiem przeprowadzania na Węgry tych ludzi, którym groziło niebezpieczeństwo. W 1920r. szkoła została powiększona o 3 klasy, została więc szkołą powszechną, 7-klasową, która obejmowała swym zasięgiem liczne sąsiednie wioski. Dnia 4 listopada 1940r. Niemcy urządzili obławę i aresztowali wielu mieszkańców. W obozach zginęło 56 osób. W 1944r. przyszło wyzwolenie, ale nie na długo. 4 kwietnia 1946r. w nocy na Bukowsko napadły oddziały UPA niszcząc doszczętnie miejscowość, rabując, mordując ludzi, Wyniszczenia wojenne i powojenne zepchnęły Bukowsko do roli wioski.

W układzie przestrzennym Bukowska dominatem jest istniejący zabytkowy Kościół Parafialny pod wezwaniem Św. Krzyża usytuowany nieco wyżej od pozostałych budowli. Centrum Bukowska to zabudowa wzdłuż drogi wojewódzkiej Sieniawa–Bukowsko–Szcawne. Na terenie miejscowości Bukowsko istnieje ciąg budynków usługowych dla ludności, tj. Bank Spółdzielczy, Urząd Gminy czy Ośrodek Zdrowia, Dom Ludowy, a w nim Gminna Biblioteka Publiczna oraz placówki handlowe.

Plac usytuowany w centrum miejscowości, obok Domu Ludowego, Domu Strażaka, Restauracji „Zajazd pod Bukowicą”, placówek handlowych, w niedalekim sąsiedztwie zabytkowego kościoła stanowi miejsce spotkań mieszkańców organizacji imprez plenerowych. Ważnym punktem jest również istniejący Dom Ludowy, w którym organizowane są różnego rodzaju imprezy kulturalne, rozrywkowe czy zawody, jak również imprezy dla dzieci i dorosłych oraz wesela.

W miejscowości Bukowsko funkcjonuje budownictwo indywidualne, zagrodowe, mieszkaniowe, zabudowy rozproszone tworzące małe, indywidualne gospodarstwa rolne, budynki gospodarcze jednokondygnacyjne, budynki mieszkalne jedno- i dwukondygnacyjne z układem zagrodowym.

Rysunek 1. Bukowsko przedwojenne

Źródło: Urząd Gminy Bukowsko.

Rysunek 2. Bukowsko w 1930r.

Źródło: Urząd Gminy Bukowsko.

Rysunek 3. Bukowsko w 1937r.

Źródło: Urząd Gminy Bukowsko.

2. Położenie geograficzne

Miejscowość Bukowsko położona jest na terenie Gminy Bukowsko, w powiecie sanockim, województwie podkarpackim. Jest siedzibą władz Gminy Bukowsko. Miejscowość Bukowsko usytuowana jest w centrum gminy, sąsiaduje z miejscowościami: Nagórzany (od północy), Bełchówka (od wschodu), Wola Piotrowa, Karlików (od południa) oraz z miejscowością Tokarnia i Wola Jaworowa (od zachodu). Poniższa mapa ukazuje usytuowanie miejscowości Bukowsko na tle Gminy Bukowsko.

Rysunek 4. Lokalizacja miejscowości Bukowsko na tle Gminy Bukowsko

Źródło: Urząd Gminy Bukowsko.

Poniżej zostało przedstawione położenie miejscowości Bukowsko na tle powiatu sanockiego.

Rysunek 5. Mapa powiatu sanockiego

Źródło: Urząd Gminy Bukowsko.

Bukowsko zajmuje obszar o powierzchni 19,59 km², co stanowi 14,33% ogólnej powierzchni Gminy Bukowsko (136,73 km²).

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych miejscowości w Gminie Bukowsko

Miejscowość	Powierzchnia w km ²	Udział % w powierzchni gminy
Bełchówka	5,10	3,73%
Bukowsko	19,59	14,33%
Dudyńce	4,22	3,09%
Kamienne	3,56	2,60%
Karlików	8,20	6,00%
Nadolany	6,86	5,02%
Nagórzany	3,18	2,33%
Nowotaniec	4,34	3,17%
Płonna	19,70	14,41%
Pobiedno	5,89	4,31%
Przybyszów	7,30	5,34%
Ratnawica	4,85	3,55%
Tokarnia	8,73	6,38%
Wola Piotrowa	8,44	6,17%
Wola Sękowa	17,07	12,48%
Wolica	5,58	4,08%
Zboiska	4,12	3,01%
Razem	136,73	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

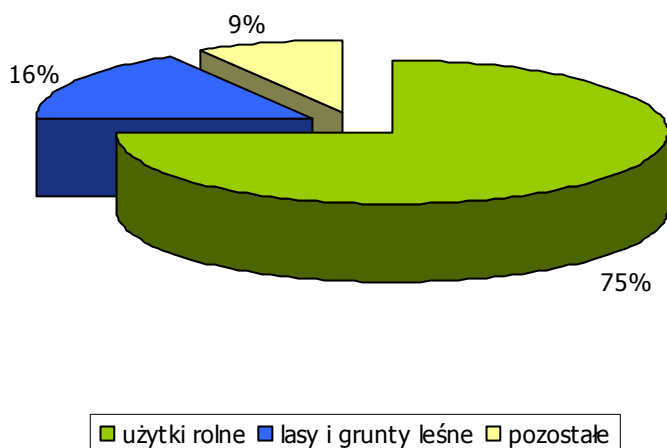
Gmina Bukowsko jest gminą rolniczą, o czym świadczy między innymi struktura użytkowania gruntów na jej obszarze, zaprezentowana w tabeli 3. Użytki rolne stanowią ponad 52% całego obszaru gminy, natomiast lasy i tereny zadrzewione to blisko 43 %. Kompleksy leśne na terenie gminy Bukowsko mają charakter mieszany, dominują zespoły bukowe z domieszką jodły pospolitej. Do gatunków drzew stosunkowo często spotykanych w okolicznych lasach należą również: jawor, osika, lipa drobnolistna i dąb.

Analizując strukturę gruntów w miejscowości Bukowsko należy zauważyć, iż udział gruntów rolnych w ogólnej powierzchni wsi stanowi aż 75%, co wskazuje na fakt, iż Bukowsko jest wsią rolniczą.

Wykres 1. Struktura gruntów w miejscowości Bukowsko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ewidencji gruntów.

W rękach osób fizycznych znajduje się aż 88,4% gruntów, zasób sektora państwowego to udział rządu 6,4%, pozostała część pozostaje w zarządzie gminy (4,8%) oraz powiatu (0,4%).

Tabela 2. Struktura własnościowa gruntów w miejscowości Bukowsko

Sektor Państwowy	Grunty powiatów	Zasób mienia gminy	Grunty osób fizycznych
124,02	7,76	92,86	1 712,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ewidencji gruntów.

Tabela 3. Struktura gruntów w miejscowości Bukowsko na tle gminy Bukowsko

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne						
		Razem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne	Pozostałe
Miejscowość Bukowsko	1958,71	1468,09	1143,15	1,64	87,45	235,85	322,50	168,12
Gmina Bukowsko	13693,00	7204,00	4600,00	27,00	732,00	1845,00	5868,00	621,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ewidencji gruntów.

3. Sytuacja demograficzna

Obszar miejscowości Bukowsko zamieszkiwany jest przez 1 819 mieszkańców, co stanowi 33% ogólnej liczby mieszkańców gminy Bukowsko (5 498 mieszkańców).

Bukowsko jest miejscowością o jednym z najwyższych wskaźników gęstości zaludnienia w gminie i wynosi 92,9 mieszkańców na km².

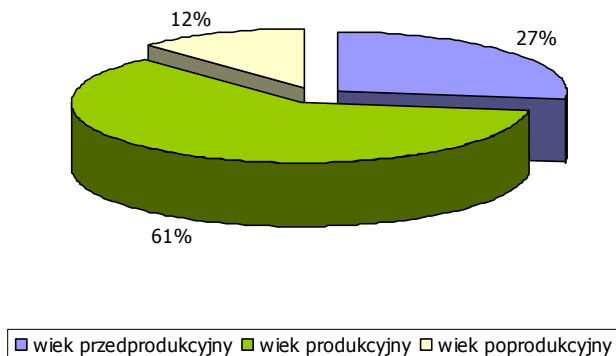
Tabela 4. Liczba mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Bukowsko

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców/km ²
Bełchówka	niezamieszkałe	-
Bukowsko	1 819	92,9
Dudyńce	199	47,2
Kamienne	1	0,3
Karlików	129	15,7
Nadolany	673	98,1
Nagórzany	321	100,9
Nowotaniec	428	98,6
Płonna	8	0,4
Pobiedno	569	96,6
Przybyszów	niezamieszkałe	-
Ratnawica	8	1,6
Tokarnia	235	26,9
Wola Piotrowa	324	38,4
Wola Sękowa	240	14,1
Wolica	302	54,1
Zboiska	242	58,7
Razem	5 498	40,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Struktura wiekowa miejscowości Bukowsko wskazuje na fakt, iż wieś ta zamieszkiwana jest w głównej mierze przez osoby w wieku produkcyjnym (1 109 mieszkańców), co stanowi 61 % w ogólnej liczbie mieszkańców wsi, osoby w wieku przedprodukcyjnym (wiek 0-18 lat) to grupa licząca 488 mieszkańców oraz mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – 222 osoby.

Wykres 2. Struktura wiekowa mieszkańców miejscowości Bukowsko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Tabela 5. Struktura wiekowa ludności zamieszkującej miejscowość Bukowsko

Osoby wg płci	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Mężczyźni	256	590	76
Kobiety	232	519	146
Razem	488	1109	222

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko

Analizując dane Urzędu Stanu Cywilnego dotyczące liczby urodzeń należy stwierdzić, iż liczba urodzeń przeważa nad liczbą zgonów co oznacza, iż przyrost naturalny w miejscowości Bukowsko jest dodatni. Warto również zaznaczyć, iż województwo podkarpackie należy do tych województw, które charakteryzują się dodatnim przyrostem naturalnym. Gmina Bukowsko, na terenie której znajduje się miejscowość Bukowsko, charakteryzuje się również dodatnim przyrostem naturalnym.

Analizując dane dotyczące ilości zawartych małżeństw warto zaznaczyć, iż największa liczba pojawiła się w roku 2007 - **27 małżeństw**, w roku 2008 odnotowano zawarcie **13 związków małżeńskich**, natomiast w roku 2009 zostało udzielonych **20 sakramentów małżeńskich**. W większości były to małżeństwa konkordatowe.

Tabela 6. Dane dotyczące liczby urodzeń, zgonów oraz małżeństw w latach 2007-2009 w miejscowości Bukowsko

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009
Urodzenia	19	32	29
Zgony	22	13	12
Małżeństwa	27	13	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

4. Rynek pracy i bezrobocie

Z danych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy w Sanoku (wg stanu na 31.12.2009r.) wynika, iż ogólna ilość osób zarejestrowanych w PUP w Sanoku wynosi 5 252. Stopa bezrobocia w powiecie sanockim na koniec grudnia 2009 roku wyniosła 13,8%, natomiast w całym województwie podkarpackim wynosiła 15,5%. W Gminie Bukowsko na koniec grudnia 2009 roku zarejestrowanych było 290 osób (w tym 133 kobiety). Z kolei ilość osób zarejestrowanych w PUP w Sanoku z miejscowości Bukowsko kształtowała się na poziomie 90 osób, w tym 47 kobiet. Kobiety stanowią znaczną grupę osób bezrobotnych z uwagi na pełnione przez nich role społeczne (z badań socjologicznych wynika, iż nadal panuje stereotypowe postrzeganie roli

kobiety w społeczeństwie jako osoby zajmującej się wychowywaniem dzieci i prowadzeniem domu).

Tabela 7. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sanoku na dzień 31 grudnia 2009 r.

Gminy	Liczba mieszkańców	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni	
			Kobiety	Mężczyźni
Miasto Sanok	40 607	2 098	1 045	1 053
Miasto Zagórz	5 129	320	145	175
Gmina Sanok	17 326	892	468	424
Gmina Zagórz	7 965	491	235	256
Gmina Besko	4 400	258	139	119
Gmina Bukowsko	5 498	290	133	157
Gmina Komańcza	5 405	322	156	166
Gmina Tyrawa Wołoska	2 049	116	49	67
Gmina Zarszyn	369	465	239	226
Razem		5 252	2 609	2 643

Źródło: PUP w Sanoku.

Zasoby siły roboczej występujące w miejscowości Bukowsko wykorzystywane są w niezadowalającym stopniu. Wg danych statystycznych nie zauważa się występowania problemu bezrobocia, jednakże biorąc pod uwagę bezrobocie ukryte (które oznacza sytuację, w której osoby pozostające bez jakiegokolwiek zatrudnienia, są gotowe do podjęcia pracy, ale jej nie szukają, gdyż na podstawie wcześniejszych doświadczeń są przekonane, iż jej nie znajdą), problem bezrobocia jest bardzo znaczący dla miejscowości Bukowsko.

Na terenie miejscowości Bukowsko z pomocy społecznej korzystają 52 rodziny (220 osób).

5. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura komunikacyjna

Układ komunikacyjny na terenie gminy Bukowsko tworzy sieć dróg gminnych o łącznej długości 81,0 km, dróg powiatowych o łącznej długości 15,9 km oraz drogi wojewódzkiej przebiegającej przez obszar gminy o łącznej długości obejmującej 18,85 km. Wykazy poszczególnych dróg powiatowych oraz gminnych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 8. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Bukowsko

Numer (ewidencja dróg) i nazwa drogi powiatowej	Pikietaż		Długość w km
	od	do	
19510 Pisarowce - Nowotaniec	6,34	7,38	1,00
19512 Pobiedno-Dudyńce	0,00	2,67	2,70

Plan Odnowy Miejscowości Bukowsko

19513 Sanok-Bukowsko	6,00	13,10	7,10
19517 Pobiedno-Zboiska	0,00	2,00	2,00
19518 droga przez wieś Wola Sękowa	0,00	1,52	1,60
19520 droga przez wieś Wola Piotrowa	0,00	1,53	1,50
Razem			15,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko

Tabela 9. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Bukowsko

Lp.	Nazwa drogi	Długość drogi w km	Rodzaj nawierzchni	
			ulepszone (twarde)	nieulepszone
1.	Bukowsko – Nędze Łazy	5,0	5,0	0,0
2.	Bukowsko – Górny Koniec	2,0	2,0	0,0
3.	Bukowsko – Sanoczki	4,0	4,0	0,0
4.	Bukowsko - Kalwaryjska	3,0	3,0	0,0
5.	Bukowsko - Kamienne	6,0	4,0	2,0
6.	Bukowsko - Tokarnia	5,0	5,0	0,0
7.	Bukowsko - Tokarnia	4,2	4,0	0,2
8.	Bukowsko koło Raka	2,0	2,0	0,0
9.	Wola Piotrowa - Bełchówka	3,0	3,0	0,0
10.	Wola Piotrowa - Bukowsko	5,0	5,0	0,0
11.	Wolica - Bełchówka	3,0	1,0	2,0
12.	Wolica - Wólka	3,0	3,0	0,0
13.	Tokarnia - Tołstwa	3,0	1,0	2,0
14.	Pobiedno - Zaolzie	1,0	1,0	0,0
15.	Pobiedno nad Sanoczkiem	2,0	0, 125	1,875
16.	Pobiedno przez wieś	1,0	1,0	0,0
17.	Dudyńce - Pielnia	3,0	0,0	3,0
18.	Zboiska - Modrza	3,0	3,0	0,0
19.	Zboiska - Bełchówka	6,0	0,3	5,7
20.	Nowotaniec – Wola Sękowa	4,0	4,0	0,0
21.	Nowotaniec – Nagórzany – Wola Jaworowa	4,0	4,0	0,0
22.	Wola Sękowa – Wola Jaworowa - Nagórzany	7,0	7,0	0,0
23.	Nadolany - Równie	3,0	3,0	0,0
24.	Nadolany - Wodnica	2,0	0,7	1,3
25.	Nadolany - Brzeg	1,0	1,0	0,0
Razem		81,00	62,925	18,075

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Tabela 10. Wykaz dróg gminnych na terenie miejscowości Bukowsko

Nazwa drogi	Długość drogi w km	Rodzaj nawierzchni	
		ulepszone (twarde)	nieulepszone
Bukowsko – „Nędze Łazy”	5,0	2,7	2,3
Bukowsko – „Górny Koniec”	2,0	0,9	1,1
Bukowsko – Sanoczki	4,0	2,0	2,0
Bukowsko - Kalwaryjska	3,0	0,7	2,3
Bukowsko - Kamienne	6,0	0,4	5,6
Bukowsko - Tokarnia	5,0	0,7	4,3
Bukowsko koło Raka	2,0	0,45	1,55
Wola Piotrowa - Bełchówka	3,0	0,93	2,07
Wola Piotrowa - Bukowsko	5,0	0,5	4,5
Razem	35,0	9,28	25,72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Drogi powiatowe oraz gminne na terenie miejscowości Bukowsko wymagają stałych remontów.

Ścieżki rowerowe

Na terenie miejscowości Bukowsko istnieje trasa rowerowa po drogach gruntowych od Bukowska przez Wolę Jaworową, Wolę Sękową do Nowotańca.

Komunikacja zbiorowa

Teren gminy, w tym miejscowość Bukowsko obsługuje PT. KONTRA, wzdłuż drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych. Przystanki PKS są w większości nie urządzone.

Stacje benzynowe

Na terenie miejscowości Bukowsko znajduje się jedna stacja paliw. Pozostałe dwie zlokalizowane są w miejscowościach Nadolany oraz Karlików. Jest to ilość wystarczająca do obsługi terenu gminy, jak i ruchu zewnętrznego.

Parkingi

Na terenie miejscowości Bukowsko w obecnej chwili jest niewiele miejsc parkingowych. Znajdują się one przeważnie przy drogach oraz obiektach użyteczności publicznej.

Infrastruktura komunalna

Podstawowymi urządzeniami tej infrastruktury są wodociągi oraz kanalizacja, służące potrzebom mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Są one również jednym z ważniejszych kryteriów atrakcyjności inwestycyjnej danego terenu.

Sposoby zaopatrzenia w wodę i unieszkodliwiania ścieków są bardzo zróżnicowane w gminie Bukowsko. W miejscowościach o skoncentrowanej zabudowie zaopatrzenie w wodę oparte jest głównie na wodociągach wiejskich i lokalnych. Na pozostałych terenach dominuje indywidualne zaopatrzenie w wodę z własnych studni.

Miejscowość Bukowsko zaopatrywana jest w wodę dwoma wodociągami grawitacyjnymi z ujęciami wód źródłanych w rejonie Bukowicy i przysiółka Brogówka.

Na terenie miejscowości Bukowsko występują zespoły zagrodowe mieszkalne w zabudowie rozproszonej, posiadające kanalizację sanitarną zakończoną zbiornikami bez odpływu do odbiornika, typu szambo. Gmina nie posiada centralnego systemu kanalizacji.

W chwili obecnej surowe ścieki kierowane są do zbiorników bezodpływowych – magazynów ścieków, skąd wywożone są okresowo do zbiorczej oczyszczalni ścieków. Obiekty te nie posiadają urządzeń do oczyszczania ścieków mogących zredukować związki węgla, azotu i fosforu w sposób zapewniający legalne wprowadzenie ich do odbiornika.

Wywożenie ścieków surowych z zabudowań zagrodowych na terenie gminy do zbiorczych oczyszczalni ścieków stanowi poważne obciążenie finansowe domowych budżetów mieszkańców, dlatego też zachodzi uzasadniona obawa, że część ścieków jest wprowadzana do odbiorników w sposób nielegalny. Stanowi to poważne zagrożenie dla życia biologicznego w tych odbiornikach.

We wsi Bukowsko funkcjonuje mała oczyszczalnia ścieków dla potrzeb obiektów użyteczności publicznej.

Podstawowym kryterium porządkowania gospodarki wodno – ściekowej na obszarach już zainwestowanych powinno być zapewnienie ciągłości dostaw odpowiedniej jakości wody oraz spełnienie obowiązujących wymogów w zakresie oczyszczania i odprowadzania ścieków – niezależnie od przyjętego systemu ich unieszkodliwiania. Dotyczy to również terenów projektowanych do zainwestowania.

Wszystkie ścieki z terenu gminy powinny być poddawane procesowi oczyszczania.

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy jest zadawalająca – prowadzona jest zorganizowana zbiórka posegregowanych śmieci systemem workowym. Odpady wywożone są na składowisko w Karlikowie. Mimo tej zorganizowanej gospodarki odpadami na terenie gminy występują dzikie wysypiska śmieci. Śmietniska zlokalizowane są przy drogach, w dolinach potoków i na obrzeżach terenów leśnych oraz zainwestowanych. Prowadzi to do obniżenia walorów krajobrazowych i przyrodniczych gminy, zagrożenia sanitarnego wód oraz pożarowego lasów, a także prowokuje do dalszego gromadzenia odpadów. Gromadzone na dzikich wysypiskach odpady to głównie śmieci typowe dla gospodarstw domowych, terenów zurbanizowanych.

„Dzikie” wysypiska powinny być fizycznie zlikwidowane ze względu na to, że stanowią one potencjalne miejsce dalszego składowania odpadów oraz w sposób bardzo istotny obniżają walory krajobrazowe i turystyczne gminy oraz stwarzają zagrożenie dla środowiska.

Gazownictwo

Jednostką obsługującą system gazowniczy gminy jest Zakład Gazowniczy z Sanoka oraz Zarszyna. Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć gazową. Dostawy gazu odbywają się gazociągami średnioprężnymi. Z gazu sieciowego oprócz miejscowości Bukowsko korzystają następujące miejscowości: Nadolany, Nagórzany, Nowotaniec, Wola Sękowa, Dudyńce, Pobiedno, Zboiska, Wolica, Wola Piotrowa. W zakresie gazownictwa nie przewiduje się nowych inwestycji.

Telekomunikacja

Całość gminy jest stelefonizowana, istnieje także dobra łączność bezprzewodowa, sąsiedztwo masztu antenowego trzech operatorów ERA GSM, PLUS GSM, CENTERTEL.

Infrastruktura energetyczna

Gminę w zakresie dostaw energii elektrycznej obsługuje Rejon Energetyczny Sanok Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A. Zasilanie gminy odbywa się liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia 15 kv i 30 kv. Tereny Gminy Bukowsko zaliczone zostały do obszarów o przeciętnym standardzie sieci średnich i niskich napięć. Nie odpowiadają one w pełni wymogom koniecznym do pewnego i niezawodnego jakościowo zasilania zakładów usługowych i produkcyjnych oraz wyposażenia gospodarstw domowych.

Przez teren gminy przebiega obecnie linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kv relacji GPZ Besko GPZ Rzepedź.

Dla istniejących na terenie gminy linii elektroenergetycznych średniego napięcia dopuszczalne zbliżenie obiektów jest uzależnione od ich rodzaju i przeznaczenia.

6. Gospodarka

W ogólnej liczbie podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Bukowsko wg stanu na dzień 31 grudnia 2009r. (247 podmiotów gospodarczych) liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie miejscowości Bukowsko stanowi 31% (77 podmiotów).

Tabela 11. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Bukowsko (stan na 31 grudnia 2009r.)

Miejscowość	Ilość podmiotów
Bukowsko	77
Wola Piotrowa	21
Nowotaniec	15
Nagórzany	13
Nadolany	25

Wola Sękowa	11
Dudyńce	14
Zboiska	15
Wolica	12
Pobiedno	20
Tokarnia	19
Karlików	5
Razem	247

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy Bukowsko.

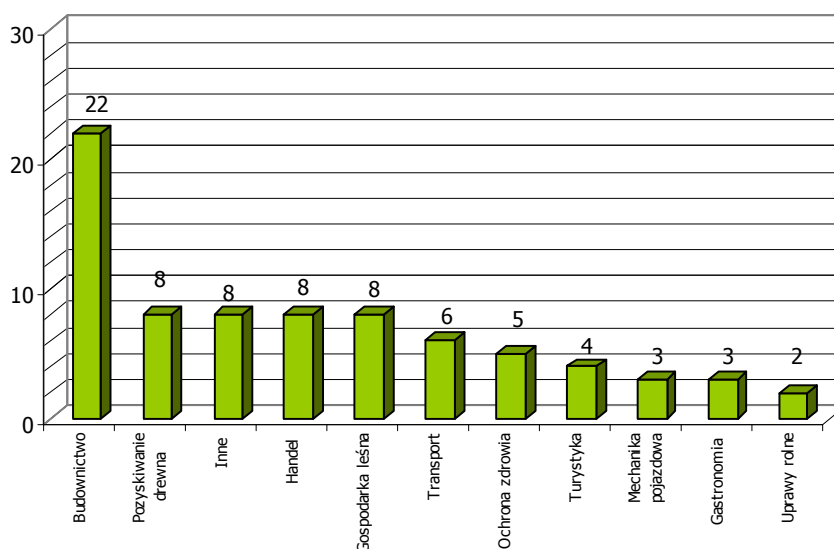
Tabela 12. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w miejscowości Bukowsko wg sektorów

Wyszczególnienie	Lata		
	2007	2008	2009
Sektor publiczny	2	2	2
Sektor prywatny	74	77	77
Razem	76	79	79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy Bukowsko.

Z analizy powyższych danych statystycznych wynika, iż w przeważającej mierze podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie miejscowości Bukowsko reprezentują branżę budowlaną, co wiąże się z obecnym zapotrzebowaniem rynku na usługi ogólnobudowlane. Głównie są to firmy z sektora mikro i małych przedsiębiorstw.

Wykres 3. Struktura oraz liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości Bukowsko wg stanu na dzień 31 grudnia 2009r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy Bukowsko.

Do największych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie miejscowości Bukowsko należą:

- P.P.H.U. „OPAL” – Zygmunt Podgórski,
- GS „SCH” Bukowsko,
- SKR Bukowsko,
- ZAKŁAD PRODUKCYJNO USŁUGOWY Duduś Józef,
- Mechanika Blacharstwo i Lakiernictwo Samochodowe Leczowicz Henryk,
- DROGMAX A. Zawiślak.

Ewidencja gospodarstw agroturystycznych prowadzona przez Wójta Gminy Bukowsko na dzień 31 grudnia 2009r. wskazuje na prowadzenie tego typu działalności przez 3 gospodarstwa zlokalizowane na terenie miejscowości Bukowsko:

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Sójcze Wzgórze” – Jan Sokół,
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Zajazd u Bogny” – Bogusława Łyszczarz,
- Gospodarstwo Agroturystyczne – Czesława Chrzęszcz.

Gospodarka na terenie miejscowości Bukowsko ma w głównej mierze charakter rolniczy, co jest charakterystyczne dla gospodarki na terenie gminy i całego powiatu.

Głównymi kierunkami produkcji rolnej są uprawy zbóż, chów bydła rzeźnego i mlecznego oraz hodowla trzody chlewnej.

Według danych Urzędu Gminy Bukowsko liczba gospodarstw rolnych w miejscowości Bukowsko wynosi 376 (wg odprowadzanego podatku rolnego). Jednakże nie są to dane odzwierciedlające stan faktyczny, w rzeczywistości tych gospodarstw jest mniej.

Ponad połowę ogólnej ilości gospodarstw rolnych stanowią małe powierzchniowe gospodarstwa, których właściciele utrzymują się przede wszystkim z pracy w sektorze pozarolniczym.

Tabela 13. Liczba oraz wielkość gospodarstw w miejscowości Bukowsko

Wyszczególnienie	Rok 2009
Liczba gospodarstw	376
Powierzchnia gospodarstw (w ha) ogółem,	1985
w tym	
1 – 2 ha	105
2 – 5 ha	113
5 – 7 ha	58
7 – 10 ha	63
10 – 15 ha	28
15 ha i więcej	9
Średnia wielkość gospodarstwa (w ha)	5,28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Tabela 14. Struktura zasiewów w hektarach w miejscowości Bukowsko na tle Gminy Bukowsko

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogółem	Zboża	Ziemniaki	Przemysłowe	Pastewne	Pozostałe
Miejscowość Bukowsko	602	225	37	11	5	324
Gmina Bukowsko	3908	1042	240	11	38	2577

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Na terenie miejscowości Bukowsko największą powierzchnię zajmuje uprawa zbóż (37% powierzchni), w tym uprawa pszenicy, następnie owsa jako rośliny fitosanitarnej i odpowiedniej do uprawy w zmianowaniu roślin.

Tabela 15. Struktura hodowli zwierząt gospodarskich w sztukach w miejscowości Bukowsko na tle Gminy Bukowsko

Wyszczególnienie	Bydło		Trzoda chlewna		Owce
	Ogółem	w tym krowy	Ogółem	w tym lochy	
Miejscowość Bukowsko	287	152	55	10	38
Gmina Bukowsko	1320	930	470	64	437

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Obrazując ilość zwierząt gospodarskich w miejscowości Bukowsko na tle całej gminy należy stwierdzić, iż 21,7% wszystkich zwierząt w gminie, jest hodowanych w stolicy gminy.

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w miejscowości Bukowsko wynosi 5,28 ha.

Około 60 % gospodarstw rolnych z terenu miejscowości Bukowsko prowadzi produkcję rolną jedynie na samowżywienie rodziny. Wysokie ceny środków produkcji rolnej, tj. paliwo, nawozy, materiał siewny, środki ochrony roślin są główną przyczyną do ograniczania produkcji rolnej, co jednocześnie prowadzi do zubożenia ludności wiejskiej.

7. Edukacja

Na terenie gminy Bukowsko dzieci i młodzież szkolna kształci się w trzech zespołach szkół (w Bukowsku, Nowotańcu oraz Pobiednie). Młodzież szkolna oraz gimnazjalna zamieszkująca miejscowość Bukowsko uczęszcza na zajęcia szkolne do Zespołu Szkół w Bukowsku. Przy Zespole Szkół w Bukowsku funkcjonuje przedszkole samorządowe.

Rysunek 6. Szkoła Podstawowa im. prof. Juliana Krzyżanowskiego oraz Publiczne Gimnazjum w miejscowości Bukowsko

Źródło: Urząd Gminy Bukowsko.

Do Zespołu Szkół w Bukowsku uczęszczają również dzieci i młodzież z miejscowości Płonna, Karlików, Wola Piotrowa oraz Tokarnia.

Nauka odbywa się w trzech budynkach:

- budynek A - główny budynek szkolny wybudowany został w latach 50-tych (9 klaso-pracowni),
- budynek B - adoptowany obiekt po Sadzie Grodzkim (2 klaso-pracownie i świetlica z dożywianiem),
- budynek katechetówka - 2 sale nauczania początkowego.

Tabela 16. Baza oświatowa miejscowości Bukowsko w roku szkolnym 2009/2010

Nazwa Szkoły	Ilość uczniów	Ilość sal lekcyjnych	Ilość oddziałów
Zespół Szkół w Bukowsku	283	14	14
Samorządowe Przedszkole w Bukowsku	68	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Tabela 17. Szkoły podstawowe w miejscowości Bukowsko w roku szkolnym 2009/2010 na tle Gminy Bukowsko

Wyszczególnienie	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty
Miejscowość Bukowsko	1	164	19
Gmina Bukowsko	3	374	44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Tabela 18. Gimnazja w miejscowości Bukowsko w roku szkolnym 2009/2010 na tle Gminy Bukowsko

Wyszczególnienie	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty
Miejscowość Bukowsko	1	119	12
Gmina Bukowsko	3	258	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Tabela 19. Przedszkola (w tym oddziały „O”) w miejscowości Bukowsko w roku szkolnym 2009/2010 na tle Gminy Bukowsko

Wyszczególnienie	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty
Miejscowość Bukowsko	1	68	5
Gmina Bukowsko	3	156	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Przy Zespole Szkół w Bukowsku znajduje się stołówka szkolna, w której prowadzi się dożywianie dzieci i młodzieży. Z dożywiania w chwili obecnej korzysta 154 dzieci.

Tabela 20. Nauczyciele w miejscowości Bukowsko wg stopni awansu zawodowego w roku szkolnym 2009/2010

Lp.	Nazwa placówki	Dyplomowani		Mianowani		Kontraktowi		Stażysty		Razem
			%		%		%		%	
1.	Zespół Szkół w Bukowsku	16	48,5	8	24,2	7	21,2	2	6,1	33
2.	Przedszkole Samorządowe w Bukowsku	3	42,8	-	-	2	28,6	2	28,6	7
	Gmina Bukowsko	47	51,1	26	28,3	13	14,1	6	6,5	92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

8. Turystyka

Obszar gminy Bukowsko zaliczany jest do jednych z atrakcyjniejszych krajobrazowo regionów województwa. Unikalne zabytki kultury materialnej decydują o dużych walorach historycznych i krajobrazowych. Teren gminy posiada warunki do rozwoju różnorodnych form turystyki ekologicznej, kulturowej, agroturystyki.

Na terenie gminy można uprawiać turystykę pieszą, dla której istnieją oznaczone szlaki turystyczne, turystykę rowerową czy konną. Ukształtowanie pagórkowate terenu stwarza duże walory krajobrazowe gminy. Istniejące zasoby leśne stwarzają duże możliwości wędrówek pieszych, grzybobrania. Bogactwo lasów w zwierzyne łowną stwarza możliwości uprawiania łowiectwa.

Szczególnym atutem jest istniejący na terenie gminy wyciąg narciarski mieszczący się na terenie miejscowości Karlików, posiadający najdłuższą trasę zjazdową w swej okolicy.

Degradująco na krajobraz wpływają niszczące, niezagospodarowane obiekty. Tereny porolne w szybkim tempie objęte są sukcesją naturalną. Zabudowa mieszkaniowa z okresu normatywów urbanistycznych i powstająca zabudowa zwłaszcza na terenach eksponowanych widokowo burzą harmonię widoku. Starych, drewnianych budynków zostało już niewiele i znikają jeden po drugim. Właściwie jedyną szansą na ich zachowanie wydaje się wykorzystanie ich do celów rekreacyjnych przy dopuszczonej modernizacji i unowocześnieniu wnętrza.

Nadzór i opiekę fachową w dziedzinie kultury sprawuje nowo powołane Biuro Promocji i Integracji Europejskiej Gminy Bukowsko, które przejęło zadania Gminnego Ośrodka Kultury poszerzone o zagadnienia dotyczące współpracy zagranicznej.

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO

Informacje na temat podstawowych zasobów charakteryzujących miejscowość Bukowsko zostały sporządzone na podstawie przeprowadzonej analizy i charakterystyki miejscowości. Tabela ta ma za zadanie ukazać stan zasobów oraz zobrazować w pewien sposób moment rozwoju, w jakim obecnie się ona znajduje.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów uwzględniono następujące rodzaje zasobów:

- środowisko przyrodnicze,
- środowisko kulturowe,
- dziedzictwo religijne i historyczne,
- obiekty i tereny,
- gospodarka, rolnictwo,
- sąsiedzi i przyjezdni,
- instytucje,
- ludzie, organizacje społeczne.

Tabela 21. Inwentaryzacja zasobów miejscowości Bukowsko

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu u małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu			X	
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			X	
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				X
- osobliwości przyrodnicze			X	
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)		X		
- podłoże, warunki hydrogeologiczne		X		
- gleby, kopaliny			X	
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X	
- walory zagospodarowania przestrzennego			X	
- zabytki				X
- zespoły artystyczne			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu			X	
- święta, odpusty, pielgrzymki			X	
- tradycje, obrzędy, gwara			X	

- legendy, podania i fakty historyczne			X
- ważne postacie historyczne			X
- specyficzne nazwy			X
Obiekty i tereny			
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X
- działki pod domy letniskowe			X
- działki pod zakłady usługowe i przemysł		X	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe		X	
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)		X	
- place i miejsca publicznych spotkań			
- miejsca sportu i rekreacji			X
Gospodarka, rolnictwo			
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			X
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		X	
Sąsiedzi i przyjezdni			
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X
- ruch tranzytowy		X	
- przyjezdni stali i sezonowi			X
Instytucje			
- placówki opieki społecznej			X
- szkoły			X
- Dom Kultury			X
Ludzie, organizacje społeczne			
- OSP			X
- KGW		X	
- Stowarzyszenia			X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Środowisko przyrodnicze

Na terenie Bukowska powierzchnia lasów prywatnych wynosi 207 ha, w tym 123,28 ha w indywidualnych gospodarstwach oraz 83,27 ha posiada Włóścianka Spółka Leśna. Jest to las z przewagą lasu wyżynnego i lasu górskiego. Przeważającym gatunkiem drzew jest buk, grab z domieszką iglastych, sosna, jodła. Lasy objęte są planem urządzeniowym do 2016 roku.

Na terenie miejscowości Bukowsko przy dawnej drodze węgierskiej zachowany jest starodrzew lipowo – dębowy. Jest to pozostałość po osiemnastowiecznym założeniu ogrodowym. Ocalały częściowo granice założenia. Układ przestrzenny kompozycji roślinnych został zniszczony bądź jest mało czytelny. W części należącej do lecznicy zwierząt występuje wiele młodych drzew. Najcenniejsze stare drzewostany to rzędowe skupienie dębu szypułkowego i lipy drobnolistnej w otoczeniu dawnego folwarku. Najokazalsze drzewa lipowe rosną na kopcu ziemnym przy kaplicy Jana Nepomucena. Na skraju dawnego założenia parkowego, przy drodze, rosną dęby szypułkowe, lipy drobno i szerokolistne. Po 1945 roku układ przestrzenny parku został zniszczony poprzez lokalizowanie nowej zabudowy. Są to budynki gospodarcze i mieszkalne,

hale produkcyjne, place składowe oraz obiekty lecznicy dla zwierząt. Dawne historyczne ogrody podzielono na kilka odrębnych działek. Dwór został spalony w 1947 roku.

Środowisko kulturowe

Na terenie gminy Bukowsko znajduje się 13 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Są to: 4 kościoły, 4 dzwonnice, 2 cerkwie, 1 ogrodzenie kościelne, 1 mur kościelny, 1 cmentarz, 1 park (z obiektami).

Obiekty, wpisane do rejestru zabytków, zlokalizowane na terenie miejscowości Bukowsko to:

- kościół parafialny,
- dzwonnica kościelna,
- ogrodzenie kościelne (obecnie ogrodzenie jest rozebrane, a na jego miejscu powstaje nowe),

Dodatkowo w każdej zamieszkałej miejscowości na terenie Gminy Bukowsko, w tym na terenie miejscowości Bukowsko, znajdują się przydrożne kapliczki i krzyże, co świadczy o przeszłości i kulturze mieszkających tu ludzi.

Na terenie gminy Bukowsko znajduje się 21 cmentarzy: 1 choleryczny, 1 żydowski, 1 ewangelicki, 11 greko – katolickich, 2 greko i rzymsko – katolickie, 5 rzymsko – katolickich. Jeden z cmentarzy został wpisany do rejestru zabytków (Wolica – cmentarz wokół cerkwi A – 183). Czynnych jest 11. Ich stan zachowania jest dobry. Cmentarze nieczynne to przede wszystkim pozostałości o różnym stanie zachowania.

Pod patronem Biura Promocji i Integracji Europejskiej Gminy Bukowsko działają aktualnie dwie kapele ludowe: "Mali Bukowianie" i "Bukowianie" z Bukowska.

Dziedzictwo religijne i historyczne

Historia Parafii Bukowsko sięga czasów Kazimierza Wielkiego. Najwcześniejsza wzmianka źródłowa o osadzie Bukowsko pochodzi z 25.VI.1361 roku, kiedy to Kazimierz Wielki nadał te ziemie - należące do Parafii św. Piotra w Bukowsku - Pawłowi i Piotrowi z Węgier.

W Bukowsku istniał od dawna najstarszy po Sanoku kościół w okolicy. Najbardziej tragicznym dniem dla Bukowska i okolic był najazd Tatarów w dniu 15 czerwca 1624 r. Wtedy to Bukowsko i okolice zostało obrócone w pył. Straty były ogromne: spalono całą wieś, dwór, kościół, wiele ludzi z całej okolicy, a więc i z Bukowska zabrali najeźdźcy do niewoli w jasyr. Część z nich powróciła potem do rodzinnych stron, bowiem Tatarzy, rozbici pod Haliczem przez hetmana Koniecpolskiego, porzucili jeńców i zdobycz.

Następstwem tego strasznego nieszczęścia był całkowity upadek Bukowska na całe dziesięciolecie XVII wieku. Mimo tych ogromnych zniszczeń i niemal wiekowego letargu w początku XVIII stulecia widać zmiany na lepsze. Spalony dawny kościółek bukowski pod

wezwaniem św. Piotra został z powrotem odbudowany, ale pod wezwaniem św. Krzyża, przez wielmożnego pana Stanisława Stadnickiego, wojewodę wołyńskiego. Fundatorem nowego kościoła w Bukowsku był hrabia Józef Ossoliński.

Ostatecznie w 1748r. biskup zgodził się na utworzenie parafii w Bukowsku, do której obecnie należy 6 miejscowości: Bukowsko, Wolica, Karlików, Tokarnia, Wola Piotrowa i Płonna.

W okresie reformacji miejscowość była ośrodkiem kalwinizmu, a następnie ok. 1653r. arianizmu (bracia polscy). Od lat 70-tych XX wieku na terenie wsi oraz ościennych rozwija się protestancka Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa.

Znane osoby związane z miejscowością:

- Zbigniew Sienieński – starosta sanocki,
- Krzysztof Ossoliński – wojewoda sandomierski,
- Franciszek Maksymilian Ossoliński – marszałek Sejmu,
- Józef Kanty Ossoliński – wojewoda wołyński.

Obiekty i tereny

Plac usytuowany w centrum miejscowości, obok Domu Ludowego, Domu Strażaka, Restauracji „Zajazd pod Bukowicą”, placówek handlowych, w niedalekim sąsiedztwie zabytkowego kościoła stanowi miejsce spotkań mieszkańców organizacji imprez plenerowych. Ważnym punktem jest również istniejący Dom Ludowy, w którym organizowane są różnego rodzaju imprezy kulturalne, rozrywkowe czy zawody, jak również imprezy dla dzieci i dorosłych oraz wesela.

Imprezy cykliczne organizowane na terenie gminy Bukowsko:

- o charakterze rekreacyjno-sportowym
  - „Gminny Turniej Piłki Halowej”,
  - „Bukowski Turniej Żołnierzy Rezerwy”,
  - „Regionalny Turniej Sprawności Obronnej”,
  - „Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Bukowsko”,
  - „Gminne Zawody OSP”,
  - „Międzynarodowy Turniej Tenisa Stołowego” – (z udziałem zawodników ze Słowacji),
  - „Ziemia Naszych Ojców”,
- o charakterze kulturalnym:
  - „Ogólnopolski Festiwal „Bukowskie Prezentacje Folkloru Młodych”,
  - Międzynarodowe Spotkania Artystyczne „Artyści Naturze”,
  - Wystawy w „Galerii Sękowa”.

Na terenie wsi znajdują się kapliczki i krzyże przydrożne, które świadczą o bogatej historii, przeszłości i kulturze mieszkających tu ludzi.

Rysunek 7. Kapliczka w miejscowości Bukowsko

Źródło: Urząd Gminy Bukowsko.

Na terenie gminy istnieją pełnowymiarowe boiska sportowe do piłki nożnej wraz z zapleczem socjalnym, korty tenisowe, boiska do gry w siatkówkę, wyciąg narciarski, ścieżki spacerowe i szlaki turystyczne.

Gospodarka, rolnictwo

W miejscowości Bukowsko zarejestrowanych jest 77 prywatnych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, które w głównej mierze reprezentują branżę budowlaną, co wiąże się z obecnym zapotrzebowaniem rynku na usługi ogólnobudowlane. Głównie są to firmy z sektora mikro i małych przedsiębiorstw.

Gospodarka na terenie miejscowości Bukowsko ma w głównej mierze charakter rolniczy, co jest charakterystyczne dla gospodarki na terenie gminy i całego powiatu.

Głównymi kierunkami produkcji rolnej są uprawy zbóż, chów bydła rzeźnego i mlecznego oraz hodowla trzody chlewnej.

Według danych Urzędu Gminy Bukowsko liczba gospodarstw rolnych w miejscowości Bukowsko wynosi 376 (wg odprowadzanego podatku rolnego).

Ponad połowę ogólnej ilości gospodarstw rolnych stanowią małe powierzchniowe gospodarstwa, których właściciele utrzymują się przede wszystkim z pracy w sektorze pozarolniczym.

Sąsiedzi i przyjezdni

Obszar gminy Bukowsko zaliczany jest do jednych z atrakcyjniejszych krajobrazowo regionów województwa. Unikalne zabytki kultury materialnej decydują o dużych walorach historycznych i krajobrazowych. Teren gminy posiada warunki do rozwoju różnorodnych form turystyki ekologicznej, kulturowej, agroturystyki.

Na terenie gminy można uprawiać turystykę pieszą, dla której istnieją oznaczone szlaki turystyczne, turystykę rowerową czy konną. Ukształtowanie pagórkowate terenu stwarza duże walory krajobrazowe gminy. Istniejące zasoby leśne stwarzają duże możliwości wędrowek

pieszych, grzybobrania. Bogactwo lasów w zwierzynę łowną stwarza możliwości uprawiania łowiectwa.

Szczególnym atutem jest istniejący na terenie gminy wyciąg narciarski mieszczący się na terenie miejscowości Karlików, posiadający najdłuższą trasę zjazdową w swej okolicy.

Na terenie miejscowości Bukowsko zlokalizowane są 3 gospodarstwa agroturystyczne, oferujące turystom i przyjezdnym usługi w zakresie noclegów i wyżywienia pochodzącego z własnych produktów wytwarzanych w gospodarstwach.

Instytucje

Na terenie miejscowości Bukowsko działa Gminna Biblioteka Publiczna, Komisariat Powiatowej Policji w Sanoku i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2009r. ze środków GOPS udzielono pomoc społeczną na kwotę 477 022 zł. Świadczenia rodzinne wyniosły kwotę 1 815 887 zł.

Młodzież szkolna oraz gimnazjalna zamieszkująca miejscowość Bukowsko uczęszcza na zajęcia szkolne do Zespołu Szkół w Bukowsku. Przy Zespole Szkół w Bukowsku funkcjonuje również przedszkole samorządowe oraz znajduje się stołówka szkolna, w której prowadzi się dożywianie dzieci i młodzieży. Z dożywiania w chwili obecnej korzysta 154 dzieci.

Ludzie, organizacje społeczne

Na terenie miejscowości działają organizacje pozarządowe, tj. Związek OSP, Klub Sportowy Bukowianka, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bukowskiej, Włóścianka Spółka Leśna.

Na terenie Gminy Bukowsko działa 11 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Dwie jednostki OSP Bukowsko i Nadolany jest objęta Krajowym Systemem Ratownictwa Gaśniczego. Na wyposażeniu jednostek OSP jest 15 samochodów – wozów strażackich, 10 motopomp i 3 szlamówki.

IV. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji kategorii słabych i silnych stron oraz szans i zagrożeń. Głównym celem analizy SWOT jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji przedmiotu analizy SWOT oraz prognoza strategii postępowania. Zakres rodzajowy czynników, które mają wpływ na przedmiot analizy SWOT jest bardzo szeroki. Z jednej strony są to czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, natomiast z drugiej pozytywne i negatywne. Przeprowadzając analizę trzeba dokonać diagnozy - określić silne i słabe strony oraz prognozy – opisać szanse i zagrożenia.

Do określenia obecnej sytuacji w miejscowości Bukowsko oraz przyszłych kierunków jej rozwoju została przeprowadzona analiza SWOT.

1. Analiza mocnych i słabych stron

Tabela 22. Silne i słabe strony miejscowości Bukowsko

Silne strony	Słabe strony
Wynikające z położenia geograficznego	
Położenie w centrum gminy Bukowsko – wielofunkcyjny ośrodek o znaczeniu lokalnym Siedziba władz gminy Bukowsko Korzystne położenie przy trasie drogi wojewódzkiej Nr 889 – Sieniawa – Szczawne w kierunku Bieszczadów Bliskość położenia miasta Sanoka	Położenie peryferyjne w stosunku do głównych krajowych tras komunikacyjnych
Wynikające z uwarunkowań przyrodniczych	
Obszar znajduje się w strefie ochrony walorów przyrodniczych Dolina rzeki San tworzy zbiornik wód podziemnych i stanowi perspektywiczne źródło zaopatrzenia w wodę wysokiej jakości miejscowości Bukowsko Położenie gminy w dolinach cieków wodnych: Sanoczka, Pielnicy, Płonki i ich dopływów stanowi dogodny obszar dla ujęć wody dla potrzeb lokalnych Zasoby wodne w/w cieków oraz jej dopływów mogą służyć rozwojowi małych zbiorników retencyjnych lub stawów rybnych służących rozwojowi turystyki, rekreacji i wypoczynku pobytowego i niedzielnego	Rozbudowana sieć wodna małych strumyków i potoczków stwarzająca niedogodne warunki fizjograficzne dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej Istnienie zaledwie 3% klas III, 68% klas IV i 29% klas V i VI gruntów rolnych powodujące średnią przydatność do uprawy rolnej i jej intensyfikacji. Uprawa orna tych gleb, umożliwiającą odpowiedni poziom plonowania wymaga regularnego wapnowania oraz wysokiego nawożenia organicznego i mineralnego Niekorzystne relacje własnościowe ziemi; zdecydowana większość posiadaczy rolnych nie prowadzi ekonomicznej produkcji rolnej, tylko zaspokaja własne potrzeby żywnościowe Występowanie inwersji termicznej w dolinach rzecznych o najwyższych klasach gleb Niska urodzajność gleb Występowanie dzikich wysypisk śmieci
Wynikające z uwarunkowań kulturowych	
Istnienie wielu zabytków kultury materialnej, z czego 3 jest wpisane do rejestru zabytków	Niewystarczające środki finansowe na remonty miejscowego Domu Ludowego

Istnienie parków zabytkowych i pozostałości założeń dworsko – parkowych Pomniki przyrody w Bukowsku: lipa (ok. 500 lat), dąb szypułkowy (ok. 300 lat)	Niewystarczające środki finansowe dla utrzymania obiektów zabytkowych Niedostateczne środki finansowe dla renowacji i utrzymania parków zabytkowych
Wynikające z uwarunkowań demograficznych i społecznych	
Aktywnie działający miejscowi liderzy Przeświadczenie samorządu gminy i mieszkańców miejscowości o konieczności planowego rozwoju gospodarczego i przestrzennego Niska gęstość zaludnienia	Zmiennie kształtujący się przyrost naturalny Odpływ ludności szczególnie młodej ograniczający zarówno potencjał demograficzny, jak i ekonomiczny Niski poziom dochodów mieszkańców wsi Bukowsko Niski poziom wykształcenia mieszkańców Duża ilość mieszkańców w wieku produkcyjnym korzystająca z pomocy społecznej Wzrastający poziom spożycia alkoholu wśród dzieci i młodzieży Brak programu rozwoju turystyki Słaba oferta w zakresie aktywnego wypoczynku i rekreacji Uboga infrastruktura okołoturystyczna Ograniczony rynek pracy
W miarę korzystna sytuacja demograficzna Duży udział ludności w wieku przedprodukcyjnym	Wysoka stopa bezrobocia (bezrobocie agrarne) Długotrwałe bezrobocie.
Istniejąca baza oświatowa i jej rozwój	
Pomoc GOPS świadczona rodzinom potrzebującym Prowadzona działalność kulturalna, udział w imprezach i konkursach kulturalnych Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości Walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe atrakcyjne pod względem turystycznym i rekreacyjnym, sprzyjające rozwojowi sportów zimowych i wypoczynku	
Uwarunkowania infrastrukturalne	
Funkcjonowanie małych oczyszczalni ścieków dla potrzeb obiektów użyteczności publicznej Istnienie gazu przewodowego	Wysoki stopień degradacji technicznej infrastruktury komunikacyjnej Problem utrzymania dotychczasowej infrastruktury komunikacyjnej na niezbędnym poziomie technicznym Częste skażenia wody z nie oczyszczonych ścieków nieprawidłowo wykonanych zbiorników na nieczystości Istnienie dzikich wysypisk śmieci
Dobre wyposażenie w sieć średnich i niskich napięć	Wysoka cena gazu, jako środka opałowego Wysokie ceny usług telefonicznych
Duża ilość abonentów telefonicznych na terenie miejscowości Bukowsko -100%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

2. Analiza szans i zagrożeń

Tabela 23. Szanse i zagrożenia dla miejscowości Bukowsko

Szanse	Zagrożenia
Wykorzystanie środków pomocowych z Unii Europejskiej	Brak stabilizacji gospodarczej państwa
Promocja gminy i miejscowości, jej pozytywny wizerunek	Niestabilny system podatkowy
Możliwości zwiększenia obszarów leśnych - zalesienia gruntów rolnych na terenach zakrzaczonych	Niesprawne finanse publiczne
Rosnące znaczenie turystyki i agroturystyki w rozwoju gminy	Niewłaściwa polityka rolna
Możliwości rozwoju agroturystyki oraz rolnictwa ekologicznego	Nadmiar turystów, którzy nie mają zapewnionych odpowiednich warunków pobytu
Możliwość korzystania z funduszy i programów promujących turystykę	Niewystarczające środki finansowe dla utrzymania obiektów kulturowych i zabytkowych Niedostateczne środki finansowe dla renowacji

i utrzymywania parków zabytkowych
Niska świadomość społeczna potrzeby
estetycznego i atrakcyjnego kształtowania
przestrzeni

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

V. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO

Bukowsko, jako miejscowość wchodzącą w skład Gminy Bukowsko, podporządkowana jest strategicznym celom rozwoju całej gminy. Niemniej oczekiwania i potrzeby mieszkańców są na bieżąco monitorowane przez władze gminy, i w miarę możliwości zaspokajane.

Poniżej przedstawione zostały priorytety rozwojowe miejscowości Bukowsko:

- oświata
  - zagospodarowanie terenu wokół szkoły
  - budowa basenu szkolnego
  - remont przedszkola
  - wykonanie placu zabaw dla dzieci
- komunikacja
  - udrożnienie rowów przy drodze wojewódzkiej na odcinkach: SKR – Podgórski, Humnicki - Wojtanowski i Kowalik-Kseniak
  - remont odcinków dróg gminnych
- ochrona środowiska
  - usuwanie dzikich wysypisk śmieci
  - udrożnienie rowów przy mostach i przepustach
  - budowa szaletów wiejskich
  - oczyszczanie rowów na drodze obok pola Andrzeja Rocznika
  - odprowadzenie wody na drodze koło gospodarstwa Zenona Kowalika
  - remont wodociągów wiejskich
  - budowa kanalizacji sanitarnej
- kultura
  - organizacja imprez kulturalnych
  - poszukiwanie atrakcji turystycznych
  - zagospodarowanie placu przy Domu Ludowym
- sport
  - naprawa płyty stadionu
  - budowa widowni na stadionie
  - budowa boiska do siatkówki
  - budowa kortów tenisowych
  - remont boiska sportowego
  - remont szatni przy boisku sportowym
- infrastruktura techniczna
  - budowa chodników

- budowa placów i parkingów
- urządzenie placów i parkingów w centrum wsi
- uporządkowanie i rozbudowanie terenów zielonych
- budowa ścieżek rowerowych, spacerowych i do jazdy konnej
- zagospodarowanie terenu wokół amfiteatru na park wraz z uporządkowaniem stawów i otoczenia
- wykonanie kładki koło mostu przy szkole
- zagospodarowanie terenu na parkingi przy drodze wojewódzkiej obok kościoła
- uzupełnienie oświetlenia przy drogach, placach i parkingach
- *inne*
  - wprowadzenie nazw ulic i nowej numeracji
  - rozbudowa Domu Strażaka
  - poprawa estetyki budynku Urzędu Gminy oraz Ośrodka Zdrowia poprzez wykonanie elewacji i wejścia do budynku
  - budowa kaplicy na cmentarzu.

VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Bukowsko spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy tj. Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Bukowsko, Strategii Rozwoju Gminy Bukowsko, powiatu i województwa oraz zapisami Strategii Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013. Cele i zadania określone w niniejszym dokumencie są wewnętrznie zgodne, a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu.

Plan Odnowy Miejscowości Bukowsko zakłada realizację wielu działań ze sfer społeczno – kulturalnego i gospodarczego życia mieszkańców. Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa infrastruktury technicznej, poprawa estetyki oraz stanu bezpieczeństwa.

Realizacja zamierzonych zadań przyczyni się do rozwoju i podniesienia standardów życia mieszkańców miejscowości Bukowsko. Rozwój infrastruktury technicznej z pewnością wpłynie na rozwój lokalnej gospodarki. Ponadto planowane inwestycje dopomogą w rozwoju życia społeczno-kulturowego miejscowości.

Tabela 24. Planowane zadania inwestycyjne dla miejscowości Bukowsko

LP	NAZWA ZADANIA	CEL I PRZEZNACZENIE	KWOTA KOŃCOWA ZADANIA	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1.	Urządzenia placów, parkingów w centrum wsi, wykonanie oświetlenia oraz uporządkowanie terenów zielonych.	Celem jest wyasfaltowanie dróg i placów, wykonanie chodników, usprawnienie komunikacji, a co za tym idzie także zwiększenie bezpieczeństwa na terenie wsi. Uzupełnienie oświetlenia przy drogach i placach, wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa ludności. Uporządkowanie terenów zielonych poprawi estetykę, oraz wizerunek miejscowości.	269 493,32 PLN	PROW, Gmina Bukowsko.
2.	Budowa kanalizacji wsi.	Zadanie ma na celu budowę kanalizacji na terenie miejscowości wraz z przyłączami i montażem małych oczyszczalni ścieków. Inwestycja wpłynie na poprawę stanu sanitarnego miejscowości, a co za tym idzie pozytywnie wpłynie na warunki życia mieszkańców.	7 250 000,00 PLN	PROW, Gmina Bukowsko.
3.	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły.	Budowa boiska sportowego do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, wykonanie placu zabaw dla dzieci, remont przedszkola, pozytywnie wpłynie	1 200 000,00 PLN	Gmina Bukowsko, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo

Plan Odnowy Miejscowości Bukowsko

				Sportu.
4.	Budowa chodników.	na warunki rozwoju dzieciom i młodzieży uczęszczającej do Zespołu Szkół w Bukowsku. Wybudowanie kolejnych odcinków chodnika przy drodze powiatowej i wojewódzkiej to kluczowy element wpływający na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto wykonanie chodników w znaczący sposób usprawni ruch drogowy w miejscowości.	500 000,00 PLN	Gmina Bukowsko, PUM.
5.	Budowa centrum sportowo-rekreacyjno-kulturalnego.	Remont i rozbudowa istniejących szatni, remont płyty stadionu, budowa trybun pozytywnie wpłynie na poziom widowisk sportowych odbywających się w stolicy gminy. Ponadto budowa, remont i przebudowa amfiteatru wraz z wykonaniem utwardzonego placu pozwoli na organizację imprez plenerowych o charakterze kulturalnym.	1 900 000,00 PLN	Gmina Bukowsko, Europejski Fundusz Społeczny.
6.	Rozbudowa Zespołu Szkół.	Budowa nowego budynku gimnazjum z zapleczem, oświetleniem i monitoringiem, pozwoli na większe możliwości rozwoju młodzieży. Nowe obiekty pozwolą na wyrównywanie szans w rozwoju edukacyjnym.	2 000 000,00 PLN	Gmina Bukowsko, PROW, MEN.
7.	Utrzymanie stanu dróg.	Remont i poprawa nawierzchni istniejących dróg gminnych powiatowych i wojewódzkich na terenie miejscowości poprawi stan bezpieczeństwa mieszkańców.	1 600 000,00 PLN	Gmina Bukowsko.
8.	Przebudowa - remont budynku Ośrodka Zdrowia.	Inwestycja związana z przebudową ośrodka zdrowia, zaowocuje powstaniem nowych gabinetów lekarskich oraz zabiegowych. Wykonanie zaplecza wraz z węzłem sanitarnym, pozwoli na lepsze funkcjonowanie Ośrodka Zdrowia oraz na szybszą obsługę pacjentów.	700 000,00 PLN	Gmina Bukowsko. PUM.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

Wskazane inwestycje są kluczowymi zarówno dla rozwoju miejscowości Bukowsko, jak i dla całej Gminy Bukowsko. Planowany harmonogram przedstawiony poniżej uwzględnia stopień aktywizacji społeczności lokalnej wokół poszczególnych inwestycji. Jednakże żywotność interesów społecznych nie była jedynym aspektem, który wzięto pod uwagę podczas planowania poszczególnych inwestycji, poniższa tabela uwzględnia także możliwości techniczne, organizacyjne oraz finansowe Gminy Bukowsko.

Tabela 25. Harmonogram inwestycyjny dla miejscowości Bukowsko

LP.	ZAKRES INWESTYCJI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.	Urządzenia placów parkingów w centrum wsi, wykonanie oświetlenia oraz uporządkowanie terenów zielonych.	■	■								
2.	Budowa kanalizacji wsi.			■	■	■	■	■			
3.	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły.		■	■	■						
4.	Budowa chodników.						■	■	■	■	■
5.	Budowa centrum sportowo rekreacyjno kulturalnego.							■	■	■	■
6.	Rozbudowa Zespołu Szkół.							■	■	■	■
7.	Utrzymanie stanu dróg.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8.	Przebudowa - remont budynku Ośrodka Zdrowia.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bukowsko.

VII. SYSTEM WDROŻENIA I MONITOROWANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BUKOWSKO

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości Bukowsko rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Bukowsko. Wdrożenie Planu zaleca się Wójtowi Gminy Bukowsko.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy w Bukowsku zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Bukowsko.

